

SUCCULENTA

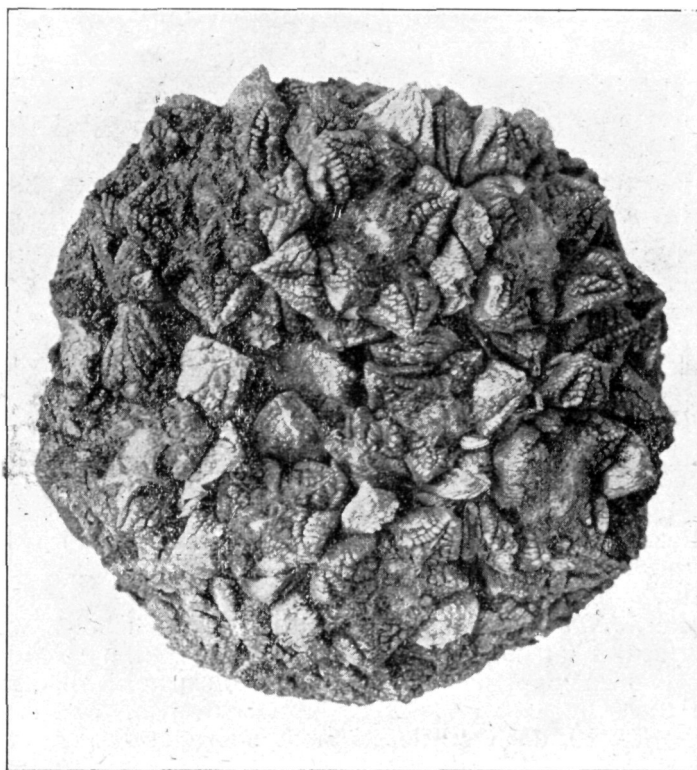
Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secr. G. D. DUURSMA, LEEUWARDEN, Achter de Hoven 114bis

Cristata- en monstrosa-vormen bij de Succulenten.

(Vervolg van pagina 98).

Bij vele *Cactussen* is spruitvorming een gewoon verschijnsel; van *Echinopsis*, *Mammillaria* en sommige *Echinocactanae* bijv.,

(Afb. 6).

(Naar foto ontvangen van Dr. J. N. Rose).

Ariocarpus fissuratus (Engelm), Schum.

prijken meerdere species als regel met verscheidene koppen, doch dat zijn jonge uitloopers, die zich geheel als de moederplant zullen ontwikkelen, indien zij gestekt worden.

Niet alzo bij de afgebeelde *Ariocarpus fissuratus*, geen enkele

plant dezer soort vermenigvuldigt zich op deze wijze, het zijn en blijven steenharde rozetten en ik geloof wel degelijk, dat dit exemplaar een soort monstrositeit is.

Men zegt wel eens: „er is geen ongeluk zoo groot, of er komt een gelukje bij”, welnu beide zijn ook in dit geval aanwezig. De plant lag in Amerika gereed om aan mij verzonden te worden. Vooraf liet Dr. Rose er een foto naar vervaardigen, die, zooals uit de afbeelding, welke daarvan een reproductie is, blijkt, uitstekend slaagde, doch zéér spoedig daarna ging de plant helaas totaal ten gronde.

't Is zeer de vraag, of ooit een dergelijk exemplaar opnieuw gevonden zal worden, doch gelukkig blijft, door de foto, tenminste deze zeer zeldzame abnormaliteit voor de wetenschap bewaard.

Nog een vreemde afwijking vinden wij in fig. 10: *Hattoria salicornioides* (Haw.), Br. et Rose (syn. *Rhipsalis salicornioides* Haw.)

(Afb. 7),

(Naar afb. in Safford. Cactaceae of Mexico).
Ariocarpus fissuratus (Engelm.), Schum.

Dr. Rose twijfelt bij dit exemplaar, door Z.Ed. in Juli 1915 bij Itatiaya gevonden, of er sprake is van een abnormaliteit of van een nieuwe soort.

Zij, die *Hattoria salicornioides* in hun bezit hebben, weten, dat de leedjes tot ongeveer 3 cM. lengte bereiken; de onderste helft is dun en loopt dan vrij plotseling, doch geleidelijk, in de dikkere bovenste helft uit. Er is dus wel overeenkomst met de plant van fig. 10, doch bij deze zijn de stengeldeelens slechts tot 2 cM. lang en het breede gedeelte treedt bijna zonder overgang op, zoodat ik wel geloof, dat wij ook bij dit exemplaar met een monstervorm te doen hebben.

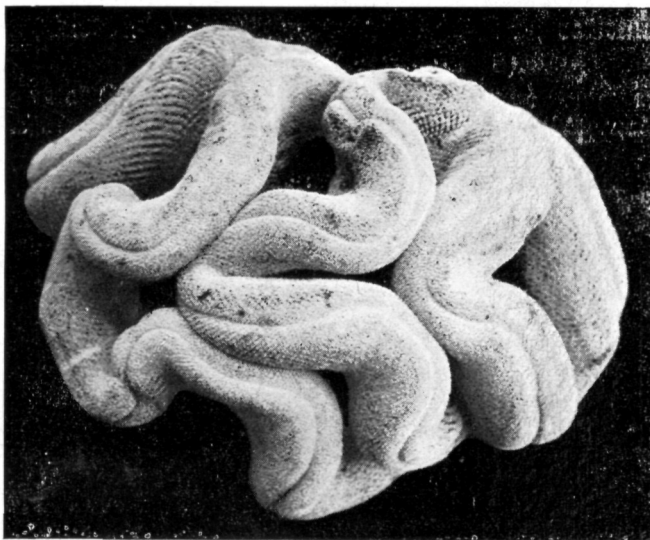
De monstervormen bij de *Cactussen* zijn, evenals bij *Celosia cristata*, erfelijk.

Langen tijd kon ik niet zeggen, dat deze stelling waarheid bevatte, omdat ik er geen bewijzen voor kon vinden. Wat toch is het geval? Om erfelijkheid te kunnen doceeren, moet men

eerst een voortplanting langs geslachtelijken weg hebben zien plaats vinden.

Nu is het niet strikt noodig, dat men in één bepaald geval dien geheelen weg heeft gevolgd, zij het dan ook dat dan het feit onomstootbaar zou vaststaan.

Men kan ook uit meerdere gevallen tezamen tot dien slotsom komen en met een zoodanige conclusie zal ik in de volgende regels deze stelling trachten te bewijzen.

(Afb. 8). (Naar foto van A. F. Moeller, ontvangen van Dr. J. N. Rose).
Epithelantha micromeris (Engelm) Weber.

Het verloop der geslachtelijke voortplanting zou men in de volgende punten kunnen samenvatten:

1. Een plant bloeit;
2. ze wordt bevrucht;
3. zet vrucht;
4. brengt zaad voort;
5. het zaad wordt gezaaid;
6. ontkiemt, en elke kiem wordt een nieuw individu.

Heeft nu de oude plant een eigenschap, die erfelijk is, dan moet deze zich bij een grooter of kleiner percentage, hoe groot dat is, doet er niet toe, van de nakomelingschap (de kinderen), openbaren, desnoods, zie vroeger, in de kleinkinderen.

Om dus te bewijzen, dat de monstrositeit erfelijk is, moet ik deze reeks van 6 punten kunnen aantonen en, eigenaardige speling, terwijl ik, in 1924, aan de voorbereiding van dit artikel bezig was, mocht ik eindelijk de voornaamste schakel, punt 1, voor het eerst met eigen oogen zien.

Ik wil nu de punten, voor zoover noodig, behandelen. Zoals ik zoo juist schrijf, had ik nimmer een monstervorm van een *Cactus* zien bloeien, wel had ik in de wondermooie Monographie van de Cactussen, van Drs. N. L. Britton en J. N. Rose, in deel 4, bladz. 42, gelezen over een bloeiend cristaat exemplaar van

(Afb. 9).

Naar foto ontvangen van Dr. J. N. Rose).
Ferocactus wislizeni (Engelm), Br. et Rose.

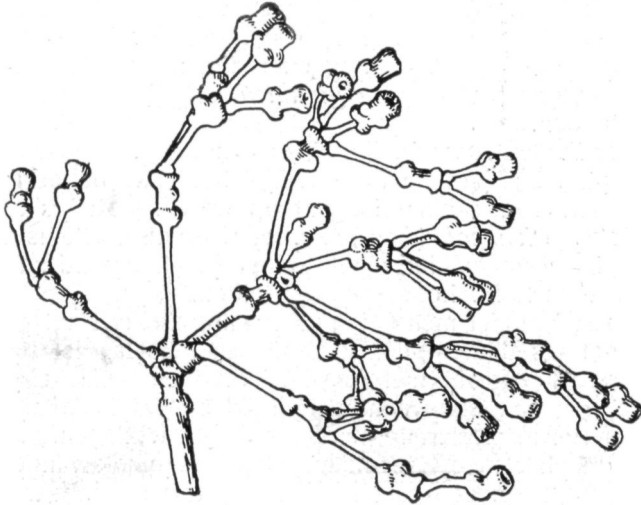
Coryphantha durangensis (Rünge) Br. et Rose (syn *Mammillaria durangensis* Rge).

Hoewel de mededeeling van deze geleerden als afdoende kan gelden, was het mij toch een groot genoegen bij mijn vriend H. G. de Smit te Voorburg een cristataplant van *Rebutia minuscula*, rijk met bloemen beladen te zien. Dit was het exemplaar, dat mij, in 1924, zoo juist van pas kwam.

Dit jaar had ik (Mei 1925) tot mijn groote blijdschap zelve een monstrueuse plant welke bloeide en wel *Diplocyatha ciliata* (Thunb.) N. E. Brown, waarvan 2 individuen ieder een der prachtige bloemen produceerden. Hoewel dit een *Stapelia* en geen *Cactus* is moge dit toch als bewijs gelden.

Punt 1 is dus bewezen : Monstervormen van planten kunnen bloeien, want ik heb er een in bloei gezien.

Opmerkelijk is dat de bloemen, van de abnormaal gevormde *Cactussen*, normaal van vorm zijn, terwijl een plant van *Stapelia variegata* (niet cristaat o.d.g.) mij voor enkele jaren een abnormale (6-slippige) bloem bracht.

(Afb. 10).

(Cliché Carnegie Institution te Washington D. C.)
Hatiora salicornioides (Haw) Br. et Rose.

Ook punt 6 is bewezen, want ik zag zomer 1923 bij de heeren J. M. van den Houten te Rotterdam en C. Bommeljé te 's-Gravenhage, opslag met monstervorm, uit zaad van *Cereus peruvianus*, en die vorm is blijvend gebleken ; is ook thans nog aan die zaailingen eigen.

Een dezer zaailingen welke ik van den Heer Bommeljé ontving, heeft thans (Juni 1925) 3 fraaie monstrueuse toppen, dus direct uit zaad hebben zich monstrueuse planten ontwikkeld.

Waar deze beide punten onomstootelijk bewezen zijn, spreekt het vanzelve, dat de tusschenliggende, 2, 3, 4 en 5, hebben plaats gehad, daar zij uitsluitend het gevolg kunnen zijn van het plaats vinden van het in punt 1 gestelde geval, evenals 6, wederom een noodwendig gevolg is van hun optreden.

Met de omschrijving van afb. 6 en 10 heb ik de minst in het oog springende vormen behandeld, om nu even duidelijk te ma-

ken, hoe zeer het aanzien eener plant door den monstreuus vorm wordt gewijzigd, wil ik de hoofdverschillen tusschen een normaal- en een cristaat-exemplaar van een paar der afgebeelde species kortelijks aangeven

Fig. 1. *Opuntia exaltata* Berger groeit, in den normalen vorm met rolronde (cylindrische) takken, welke pl.m. 5 c.M. dik zijn en pl.m. 1 tot 7 c.M. lange vleezige bladeren dragen. Dit is het type van een *Cylindropuntia*, in tegenstelling met de *Platyopuntia*'s, welke platte schijfvormige takken hebben. Nu is het afgebeelde exemplaar plat, ruim 1 c.M. dik en van 10 tot 12 c.M. breed zoodat de leek er nooit toe zou komen beide vormen als tot dezelfde species behoorende te beschouwen.

In fig. 2 en 3 ontmoeten wij twee verschillende monstreuus vormen van *Cereus peruvianus*. De normale takken dezer plant zijn, evenals die bij fig. 4, lang en recht, zij hebben echter veel minder ribben dan *Carnegiea gigantea* en zijn door diepe groeven gescheiden.

Epithelantha micromeris, fig. 8, is een klein, kogelrond, Cactusje, van pl.m. 3 c.M. of meer middellijn, helderwit bedoord, zooals ook het cristata exemplaar is, dat op ware grootte is afgebeeld.

Ferocactus wislizeni (Eng.) Br. et Rose tenslotte is een aanvankelijk bolvormige, later iets meer gerekt cilindrische plant, welke tot zelfs 2 M. hoogte kan bereiken.

Aan deze plant ziet men duidelijk een nog niet cristaat gevormden voet, zoodat eerst later de hanekamvorm ontstaan is.

Dit is ook het geval met fig. 4 en 5. doch deze beide planten vertoonen nog een nieuwe mogelijkheid en dat is dat zich nevens den monstervorm weder normale takken ontwikkelen.

Achter den het meest rechts voorkomenden tak van *Carnegiea gigantea* (Eng.) Br. et Rose, merken wij een schijnbaar normalen en iets meer naar links eveneens een, ditmaal iets kleineren, vrijwel normaal gevormden tak op, beide ontspringen uit het hanekamvormige gedeelte.

Links van *Echinocereus chloranthus* (Engelm.) Rümpler, fig. 5, is eveneens een normale scheut ontstaan.

Zeer vaak komen die voor bij den algemeen bekenden monstervorm van *Opuntia cylindrica* (Lam.) D. C. welke zich breed waaivormig uitbreidt en eigenlijk geloof ik, dat geen der cristata-planten zal nalaten ze te produceeren.

Stekt men dergelijke schijnbaar normaal gebouwde takken, dan groeien ze meestal in denzelfden vorm (dus niet cristaat) verder en in den regel herinnert niets er meer aan, dat zij feitelijk stukken van een monstreuus plant zijn.

Wel spreekt vanzelve dat, als dergelijke individuen tenslotte bloeien, dat dan uit hun zaad een zeker percentage jonge plantjes den monstervorm zal vertoonen; ik heb het zelve nog niet aangetroffen, doch mag mij beroepen, in deze, op de autoriteit van Prof. H. de Vries, die mij indertijd schreef, dat ook het zaad van niet bandvormige planten merkwaardigerwijze evengoed den

aanleg kan geërfd hebben als dat van de fraaiste lat- en kam-vormige stengels.

Gemeenlijk worden de monstervormen der *Cactussen* niet langs geslachtelijken weg verkregen, alleen reeds, omdat het zaad nergens te bekomen is, doch al was dat wel te bereiken, dan nog volgt men liever den minder langen ongeslachtelijken weg, d.w.z. de handelaren, die dergelijke planten in hun bezit hebben, hebben de gewoonte, om die door stekken te vermenigvuldigen.

Zij snijden daartoe kleine gedeelten, die daarvoor geschikt zijn, uit den kam en kweeken die als zelfstandige planten verder.

De *crinatae* wortelen echter vaak niet vlot, daarom ent men hen op onderstammen van *Trichocereus spachianus* en dergelijke soorten, doch ook, indien zij wel goed bewortelen, heeft enten nut omdat de Bandvormingen zich vaak naar den grond toe voortzetten en dan gedeeltelijk in de aarde komen, waardoor een niet zoo fraai geheel ontstaat.

Voor de monstervormen (fig. 3 en 4) neemt men den onderstam slechts 4a 5 c.M. hoog, voor *crinata*-planten (b.v. fig. 5 en 8), wier wrongen zich, zooals gezegd, meestal naar de grond toe buigen, 8 tot 10 à 12 c.M. hoog. *Slot volgt.*

Importen.

Van den heer J. Gasser, Drahtzugstr. 51, Zurich 7 Zwitserland, ontvingen we een nieuwe prijslijst, welke op aanvraag gaarne aan ieder belangstellende wordt toegezonden. Ze bevat, behalve de namen van een groot aantal fraaie importen, tevens eenige belangrijke mededeelingen omtrent de behandeling dezer planten. We geven aan de vertaling hiervan dan ook met genoegen een plaatsje in ons maandblad, omdat het ook bij ons met de importen nog lang niet altijd naar wensch gaat.

„Het schijnt dat er ten opzichte van de behandeling der importen nog vaak tegenstrijdige meeningen bestaan, daar mij van meerdere zijden klachten zijn gedaan omtrent geleden verliezen. Dit zou een reden kunnen zijn het invoeren dezer importen pessimistisch te beoordeelen, ware het niet, dat hier tegenover stond een veel grooter aantal dergenen, die hun enthousiasten dank betuigden voor de geleverde fraaie planten, met vermelding, dat ze den winter uitstekend waren doorgekomen, reeds schitterend gebloeid hadden, of althans bezig waren knoppen te vormen. Daar het mij niet mogelijk is allen persoonlijk te beantwoorden breng ik hen bij dezen mijn hartelijken dank voor hun vriendelijke mededeelingen. Ook voor de critick door sommigen uitgebracht op de bijgevoegde namen en de aangebrachte verbeteringen, ben ik hen zeer dankbaar, daar de tijd mij helaas ontbreekt mij voor hel controleeren der determinaties zoozeer in de literatuur in te werken, als in het belang der zaak wel gewenscht zou zijn. Waar dan nog bij komt, dat het volgens mijn ervaringen zelfs voor zeer kundige liefhebbers niet altijd gemakkelijk is zich een weg te banen door den doolhof van namen. Wat nu speciaal de kultuur

aangaat, kan ik volgens mijn eigen ondervindingen slechts aanraden de importen in zeer zandige aarde uit te planten, op een mooien warmen dag flink te gieten en daarna de grond goed te laten drogen. Van nu af aan de wortels „onbarmhartig" droog te houden en alleen op warme dagen de planten zelf met een fijne sproeier te bestuiven. Op deze wijze heb ik en met mij vele anderen zoowel de groote alsook de kleinere exemplaren tot beworteling gebracht. Dat de planten zelf gaarne nieuwe wortels maken, blijkt wel daaruit, dat zij na een lange reis hier vaak met nieuwgevormde worteltoppen aankomen, wanneer men ze dit door al te liefdevolle behandeling (te veel vocht) maar niet onmogelijk maakt. Ik heb vele importen, *Etus. myriostigma*, *longihamatus*, *pilosus*, *electracanthus*, *Wislizeni*, *Pelec. asselliformis*, etc. reeds meer dan 20 jaar in kuituur en al deze planten gedijen prachtig. Zonder import geen nieuwe soorten, en eveneens zonder import geen nieuw „bloed" in onze erg verbasterde kultuurplanten. Ik gebruik voor al mijn planten één zelfde grondmengsel. Voor importplanten moet men evenwel van deze algemeene aarde wel eens afwijken en meer individualiseeren, want men kan toch van planten, die in hun vaderland in zuiveren veenbodem groeien en met mos tusschen de wortels hier aankomen, zooals b.v. *M. unguispina* en *Pelec. asselliformis* of van zulke, die in zuivere klei of mergel groeien, zooals *Etus myriostigma*, *M. micromeris* en *Greggii* niet verwachten, dat ze in zoo korten tijd aan het door ons gegeven grondmengsel zullen zijn aangepast.

J. Gasser, Zurich.

De grondsoort door den heer Gasser bedoeld en door hem „Universalerde" genoemd, is een mengsel, dat proefondervindelijk is samengesteld en dat van alles en nog wat bevat. Het recept ervan kunnen we niet mededeelen, omdat de grond overal anders is en ieder dus door ervaring moet leeren, wat goed voor zijn planten is en wat niet. Een goed doorlatende grond, die toch ook weer voldoende water vast houdt, en genoeg voedingsstoffen bevat, inderdaad het is niet zoo gemakkelijk. Een eenvoudig middel om te zien, of de grond geheel uitgedroogd is, is dat men een enkel klein onkruidje tusschen zijn planten in laat staan. Beginnen deze te verwelken, dan kan gerust gegoten worden. Voor importen gaat dit naar uit het bovenstaande blijkt niet op, aangezien men deze zoo min mogelijk bodemvocht geeft.

RED.

Onze Vetplanten in September

Wel kunnen wij in September nog mooi zomerweer hebben, maar de dagen beginnen toch reeds aardig te korten, de nachten worden langer en koeler.

Bij gunstig weer kunnen de sterkere en volwassen vetplanten ook 's nachts voorloopig nog onbedekt blijven staan. De dauwafzet is in deze maand zeer overvloedig en deze heeft, zooals wij reeds eerder zagen, een gunstigen invloed op den groei onzer

planten. De ervaren verzamelaar zal dan ook meermalen hebben opgemerkt, dat de vetplanten van half Augustus tot half October over het algemeen den krachtigsten groei vertoonen. En dit moeten wij, door ze zoo rustig mogelijk te laten staan, zooveel als het kan trachten te bevorderen, want juist daardoor kunnen de planten een flinke hoeveelheid reservevoedsel verzamelen, zoodat zij des te gemakkelijker overwinteren.

Jonge plantjes en teedere soorten worden van nu af 's nachts onder glas gehouden, terwijl bij regenachtig, guur weer, alle bakken gesloten blijven.

Wie z'n planten niet in een broeibak heeft staan, doch ze met den pot op een perkje of anderzins buiten heeft ingegraven, doet goed ze thans weer naar een beschut hoekje over te brengen, waar ze geen last van harden wind hebben en zoo noodig bij regenachtig weer door een glasraam afgedekt kunnen worden, want de kans dat wij enkele dagen aaneen regenachtig, guur weer zullen krijgen is grooter, dan dat wij aanhoudend op mooie, zonnige dagen mogen rekenen.

Wie een gedeelte zijner planten in het voorjaar uit de potten genomen en in den vollen grond uitgeplant heeft, moet ze thans weer in potten zetten. Al te weelderig ontwikkelde wortels worden iets ingekort. Het grondmengsel behoeft, wanneer de planten althans het volgend jaar weer buiten worden uitgeplant, niet zoo voedzaam te zijn; een goed doorlatende zandige grondsoort is voldoende. De eerste paar dagen gieten wij ze niet en geven ze, zoo mogelijk, een plaatsje in den gesloten bak, waardoor zij spoedig weer op verhaal komen. Wie geregeld elk jaar veel planten in den vollen grond heeft staan, behoeft deze niet alle afzonderlijk in potten te zetten, doch kan ze evengoed zonder bezwaar soort bij soort in vlakke kistjes plaatsen, mits men zorgde dat ze elkaar niet met de doorns kunnen beschadigen. In dit geval behoeven de wortels ook niet ingekort te worden. Op den bodem van het kistje brengen wij eerst een laagje aarde of zand en rangschikken hierop de wortelkluiten dicht naast elkaar. De ruimte tusschen de planten wordt telkens met wat lichte aarde aangevuld, zoodat geen holten overblijven. Op deze wijze kunnen in een kleine ruimte heel wat planten overwinteren. Een bezwaar is echter, dat zij in het voorjaar niet zoo goed begoten kunnen worden.

Nu de dagen korten, moet het gieten met meer nauwgezetheid plaats vinden. Konden wij gedurende de zomermaanden volstaan met de planten eenvoudig met den gieter te besproeien, thans schenken wij meer aandacht aan iedere plant afzonderlijk. Sommige planten kunnen bij gunstig weer alle dagen nog wel begoten worden, doch bij andere blijkt dit om de twee of drie dagen voldoende te zijn. Natuurlijk vordert dit opmerkzaam gieten, evenals in het voorjaar, meer tijd en zorg, maar dit heeft de liefhebber gaarne voor zijn planten over. Immers door op onoordeelkundige wijze alles doorlopend gelijkmatig nat te maken,

zouden wij veel kans loopen, dat de teere planten, welke in den regel juist het mooiste zijn, te vochtig werden en gingen rotten.

Ook worden door overmatig vocht de plantencellen te sterk gevuld, waardoor zij zich moeilijker laten overwinteren. Wij gaan daarom van nu af aan de planten niet meer 's avonds begieten, doch doen dit uitsluitend des voormiddags; ze kunnen dan vroegtijdig weer opdrogen, wat een ding van belang is, daar het om dezen tijd lang niet zeker is, welk weer wij een volgenden dag zullen hebben. Blijven de planten een paar dagen achtereen nat, dan kunnen vooral de teere en dichtbehaarde of sterkgedoornde soorten gemakkelijk wegroten. Bij de teere soorten en jonge plantjes wordt het glas des namiddags weer op den bak gelegd, zoodat de zon nog een poosje in den gesloten bak kan schijnen, waardoor wat warmte opgedaan wordt voor den koelen nacht. Op deze wijze kunnen de planten nog wel een paar maanden blijven staan, zij groeien nog lekker en menig bloemetje gaat nog open.

Overigens zorgen wij, vooral bij zonnig weer, de planten niet tot te sterken groei te prikkelen, want hierdoor worden zij ijl en waterig, wat al weer ten gevolge heeft, dat zij niet zoo gemakkelijk te overwinteren zijn. Wie z'n planten 's zomers in een kasje heeft dat 's winters niet verwarmd kan worden, mag hier ook wel rekening mee houden. Men luchte daarom overdag zooveel mogelijk en geve vooral niet meer water dan de planten hoogst noodig hebben. Zij kunnen dan geleidelijk weg wat temperen in haar groei en men heeft meer kans ze goed door den winter te krijgen, vooral, wanneer men zich dan met een nauwelijks vorstvrij gehouden kamer of met een slecht verlichte kelderruimte moet tevreden stellen.

Is de aarde in den pot tengevolge van het vele gieten gedurende den zomer stijf en korstig geworden, dan verwijdere men de bovenste laag voorzichtig met een spits toegesneden houtje en vervange de weggenomen aarde door versche. In het vroege voorjaar heeft men dan niet alleen het voordeel, dat de uiteraard toch al droog geworden potkluit beter vocht opneemt, doch ook dat de lucht gemakkelijker tot de wortels kan toetreden, wat door een harde aardkorst van zelfsprekend niet mogelijk is.

G. D. D.

Kring 's-Gravenhage en omstreken,

Vergadering 17 Juni 1925. Deze vergadering werd gehouden ten huize van den Heer H. G. de Smit te Voorburg.

Aanwezig waren 18 leden, waaronder ditmaal 5 Dames. Van een tweetal leden was bericht van verhindering, wegens ziekte, ingekomen.

Zooals reeds gemeld, was er voor deze bijeenkomst geen agenda opgesteld en zijn alleen de excursie-plannen besproken.

Er werd besloten om op Zaterdag 4 Juli 1925 naar den Cultuurtuin voor Technische gewassen, te Delft, en om op Dinsdag

28 Juli naar de Kweekkerij van den Heer Fr. De Laet te Contich te gaan.

Hiermede was het zakelijke gedeelte afgelopen, waarna er ruim gebruik werd gemaakt van de gelegenheid om de schitterend gekweekte en onderhouden planten, het herbarium van Cactusbloemen, de foto's en de teekeningen van den Gastheer te bezichtigen.

Zeer terecht verwekten de subtiele teekeningen, van Cactusonderdeelen, oprechte bewondering, zij het dan ook dat deze sterke concurrenten hadden in de vele bloeiende of met knoppen prijkende *Cactussen* en andere *Succulenten*, terwijl tenslotte meerderen zeer genoeglijke oogenblikken doorgebracht hebben met het bezien der talrijke fraaie Stereoscoopnamen van bloeiende *Succulenten*.

Ook de Gastvrouw liet zich niet onbetuigd en verrastte de aanwezigen met een heerlijke kop thee met biscuit zoodat allen zich uitstekend op hun gemak gevoelden.

Ook deze avond bewees weer het nut van het elkander van tijd tot tijd ontmoeten daar meerdere gestelde vragen hun antwoord vonden.

Na een woord van dank aan den Heer de Smit voor de hartelijke en gulle ontvangst werd de vergadering gesloten waarna wij nog eenigen tijd onder gezellig gesprek bijeenbleven om te ongeveer half elf de tocht „huis-toe" te aanvaarden.

Excursie naar den Cultuurtuin voor Technische gewassen te Delft. Den 4en Juli werd een bezoek aan dezen tuin gebracht door een 15-tal leden te 's-Gravenhage, Delft, Rijswijk en Voorburg woonachtig.

Begunstigd door fraai weder werden in twee groepen, onder de onvermoeide leiding der Heeren Koeslag en Romein, de collecties bezichtigd.

De *Cactussen* die verleden jaar sporen van beschadiging droegen, hebben zich voor het meerendeel uitstekend hersteld en zuilen daar spoedig geheel doorheen zijn gegroeid.

De „andere" *Succulenten* hebben zich prachtig verder ontwikkeld en prijken met een rijken knoppen- en bloementooi.

Ook ditmaal wekten de keurige opstelling en de stralende gezondheid der planten bewondering.

Iets nieuws was dat de *Agave's* en *Aloe's* dit jaar in een breed band in het gras, langs het hoofdgebouw, waren geplaatst.

Wij zijn het Bestuur dezer Inrichting zeer dankbaar voor de gelegenheid ons geboden om zoo'n aangenamen middag in dit steeds fraaier wordende milieu door te brengen.

Excursie naar de Kweekkerij van den Heer Fr. De Laet te Contich. Het was met een hoog gespannen verwachting dat een 25-tal Leden der vereeniging zich in den vroegen morgen van den 28sten Juli 1.1, opmaakte om deze verzameling te gaan bezichtigen.

Pluvius had tot een uurtje voor het vertrek rijkelijk aan het bevochtigen van den bodem gewerkt doch toen de verst-afwo-

nenden zich naar het station moesten begeven, had de regenval niet veel meer te beduiden en geleidelijk klaarde het weer nog meer op.

Onder vroolijke gesprekken werd de lange reis, welke slechts te Esschen door een onaangenaam intermezzo werd onderbroken, afgelegd en, niet al te veel verreisd, kwam het gezelschap te Antwerpen aan.

Nadat daar korten tijd was besteed met het schrijven van Ansichtkaarten naar huis en met het tevreden stellen van meerdere om aanvulling vragende magen, werd de tocht naar Contich voortgezet.

Eerst met de tram naar Oude-God en vandaar met de autobus naar Contich, daarna een paar minuten wandelen en dan betraden wij den Voorhof van Europa's grootste Cactuskwekerij.

Daar verwelkomde ons de Heer Joossens en werden twee partijen gevormd die beurtelings de imposante rij kassen doorliepen waarbij de Heer De Laet, die inmiddels zelve voor ons uit Antwerpen was gekomen, gezellig koutend, een der groepen langs zijn schatten voerde.

Laat ik direct beginnen met te zeggen dat de indruk overweldigend was. Cijfers heb ik niet genoteerd, het zeer minutieuze verslag, in den voorgaanden jaargang van *Succulenta*, van onzen geachten Secretaris, diene den liefhebber van groote getallen om zich een denkbeeld daarvan te maken. Toch moet men dergelijke kwantums bijeen *zien* om te begrijpen wat die cijfers eigenlijk beduiden.

Heele tabletten met *Grijsaards* b.v.b. en dito met *Echinocereus de Laetii* zijn in cijfers uitgedrukt slechts een getal, ze te *zien*, ontlokt den beschouwer een kreet van bewondering.

Hoe heerlijk mooi was die bak met wonder zuiver gekweekte *Echinocactus grusonii*; 28 jaar lang hebben zij 's Heeren De Laet's trouwe zorgen genoten na uit de onbeduidende zaadjes ontkiemd te zijn.

Astrophytum myriostigma kon bewonderd worden in exemplaren ter grootte van een middelmatige voetstoof, ook van *Astrophytum asterius*, de zoo langen tijd onvindbare, waren buitengewoon groote, doch ook kleinere, voor bescheidener beurzen bereikbare, stukken voorhanden.

Zoo ging het al de 19 kassen door, overal was iets bijzonders op te merken en overal waren, naast groote, kleinere exemplaren te vinden.

Ik herinner mij een prachtig groepje van *Mammillaria plumosa*, een aantal *Obregonia Denegrii* Fric, een met driehoekige tuberkels begroeide species welke een weinig aan (de eveneens aanwezige) *Leuchtenbergia principis* herinnert.

En nu vraag ik mij af: Wat zal ik verder memoreeren? De tallooze *mimicry-Mesembrianthemata*, de buitengewoon fraai gevormde cristate *Cleistocactus (Cereus) baumannii*, het twee voet hoge exemplaar van *Astrophytum ornatum*?

Ik zou ruimte te kort komen indien ik al wat interessant en mooi was zou willen noteeren.

Ik heb wel eens sceptisch gestaan tegenover de catalogi der kwekers als een paar weken na dier verschijnen aangevraagde,

minder algemeene, planten reeds niet meer te bekomen waren. Sedert ik de voorraden van den Heer De Laet heb gezien, heb ik tenminste voor diens catalogi eerbied gekregen ; hoe eenvoudig die ook zijn, zoo rijk, zoo zeldzaam vorstelijk, zijn de collecties waarvoor zij de aandacht vragen.

Onder andere was er één kas waarin een 4000, juist dien dag gereed gekomen, entingen waren ondergebracht. Men bedenke dat daar dus 4000 onderstammen en eveneens 4000 entstukken voor noodig zijn.

Eigenaardig doet hier en daar op de tabletten een hoekje geel gevlamde *Cactussen* aan, de Heer De Laet schijnt daar zeer op gesteld en houdt ze zorgvuldig bijeen.

Enkele *Zygocactussen* (syn. *Epiphyllum*) vertoonden reeds flinke knoppen

Meerdere planten bijv. *Echidnopsis cereiformis* en *Dammanniana*, de eerste met gele, de tweede met bruinachtige bloemen, *Trichocaulon Keetmanshoopense* enz. enz. stonden volop in bloei, zoo ook een prachtexemplaar van *Cotyledon undulata* dat met groote zacht-rose, meelig bepoederde bloemen prijkte.

Als ik nu eindig met deze, al te korte opsomming, dan gaat daarbij tevens den raad, aan ieder die daar gelegenheid toe heeft, ga zelve kijken, ge zult het U niet berouwen ; maar vergeet uw beurs niet want gij zult, als vrijwel alle excursionisten, niet huiswaarts willen keeren zonder de noodige aanvullingen voor uw collectie.

Een tweetal deelnemers heeft opnamen, die uitstekend geslaagd zijn, gemaakt van het gezelschap, beiden hebben mij gevraagd er de aandacht op te willen vestigen dat zij voor matigen prijs afdrukken daarvan leveren willen.

Het zijn de Heeren J. J. Ligtvoet Jr., Cartesiusstraat 35 te 's-Gravenhage en B. J. van der Velde, Damstraat 17 te Leidschendam, beide Heeren zullen gaarne eventueel, alle gewenschte inlichtingen verschaffen.

Op de hiernevens afgedrukte groep (die een reproductie is van een der foto's van den Heer van der Velde), ziet men in het midden, naast mij, de Heer De Laet, met de hand in het vestzakje, daar naast, met de pet op, de oudste bediende van dezen, links daarvan, met bloot hoofd, de welbekende Heer Joossens.

Het leek mij een goed denkbeeld de Heer De Laet, die reeds zooveel voor onze liefhebberij deed, en de voormannen van diens staf in ons blad te vereeuwigen.

Ongeveer half vijf werd de terugtocht naar Antwerpen aangevaard en, nadat op velerlei manieren de inwendige mensen versterkt was, werd om 6.45 uur de terugreis aangevangen.

Het was een drukke dag doch niemand heeft zich dien beklagd, integendeel, moe was men, doch voldaan tevens.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

Op den Uitkijk.

Leitfaden zur Pflege der Kakteen von Karl Knippel, 3e Aufl.

Verlagsanstalt Trowitzsch & Sohn, Frankfurt a/d Oder. In 1916 gaf de bekende cactuswecker Karl Knippel te Klein-Quenstedt een kleine handleiding uit, welke in zoo verre van de bestaande boekjes afweek, dat de verschillende werkzaamheden maand voor maand werden beschreven. Het boekje was bedoeld als gratis bijlage bij aan den heer Knippel gedane bestellingen en had voornamelijk ten doel de beginnende verzamelaars voor te lichten. Het boekje viel zóó in den smaak bij de Deutsche cactusliefhebbers, dat thans reeds een derde druk noodzakelijk was, welke door de uitgeverfirma Trowitzsch & Zoon bezorgd werd. Uiteraard is het boekje niet groot, 24 pagina's, doch behalve een kort overzicht voor elke maand, vinden wij er bovendien nog een opstel in over winterharde Cactussen, benevens een uitgebreide naamlijst van de meest aanbevelenswaardige Cactussoorten voor den liefhebber. Hoewel wij in „Succulenta" geregeld elke maand een meer uitgebreider overzicht geven van de te verrichten werkzaamheden, meenden wij toch op dit handboekje de aandacht te moeten vestigen. De prijs bedraagt slechts 60 Pfennig. G. D. D.

Unzere Kakteen und Sukkulenten, ihre Anzucht und Pflege von W. O. Rother, 5e Aufl., bearbeit von Alwin Berger. Verlagsanstalt Trowitzsch & Sohn, Frankfurt a/d Oder. Het uitermate practische handboek van Kother zal bij de meeste onzer lezers wel voldoende bekend zijn. Ieder, die het boek goed bestudeerde, weet, dat hier de man van de practijk aan het woord is, doch de wetenschappelijke basis, waarop de cultuur gegrond is, niet uit het oog heeft verloren. Deze 5e druk is een werkelijke verbetering. De bewerking hiervan was bij Alwin Berger dan ook in goede handen. En wat de bruikbaarheid in niet geringe mate verhoogd heeft is, dat, zij het ook beknopt, toch de andere vetplanten niet vergeten zijn. Vele nieuwe afbeeldingen werden aan die der vorige uitgaven toegevoegd, zoodat deze 5e druk met 132 afbeeldingen versierd is.

Het zal niet noodig zijn dit uitnemende handboek meer in den breedte te bespreken. Wie de vorige uitgaven bezit, zal zich niet beklagen als hij zich ook deze laatste druk aanschaft. En wie het boek van Rother nog niet kent, geven wij in overweging het direct te bestellen. De prijs is heel laag en bedraagt slechts 3½ Mark. G. D. D.

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN.

W. Klee,	's-Gravenhage,	Hoefkade 660
T. Rogmans,	Nijmegen,	Bijleveldsingel 3
J. Hendriks,	Rotterdam,	Schoonderloostr. 20
Mej. W. Leenheer,	Heinenoord,	
E.J. Timmerman,	's-Gravenhage,	van Hoeylaan 20(Marlot)
J. Empeta,	Amersfoort,	Weversingel 27
E. C. Lodewijks	Arnhem	Klingelb. weg 66

Mevr. Hornink-Regter, Hilversum,		Boschlaan 5
A. Kuysten, „		Eikbosscherweg 94
Mevr. H.J. Godschalk-		
Wiener, Amsterdam,		Amsteldijk 112
J. G. v. Roon, 's-Gravenhage,		Goudenregenstr. 66
Prof. Dr. F. M. Jaeger, Groningen,		Bloemsingel 10
H. H. Niemeyer, Haren (Gr.)		„De Vennen"
Mevr. Woudstra-Meindersma, Wijhe,		Stationsweg
IJ. IJtsma, Hengelo (O.)		Ziekenstraat 24.
Mej. A. M. Becht, 's-Gravenhage,		Laan v. Eik en Duinen 217
A. M. Söhngen, Wageningen,		Marktstraat 3.
J. H. B. Feldbrugge, Montfoort.		
N. A. ter Morshuizen, 's-Gravenhage,		Frans Halstraat 126.
j. L 't Hoen, Rotterdam,		Jaffa 15c.
~~D. H. M. Barbas, Amsterdam,~~		~~Rijkswaansgracht 74 III~~
J. v. Toor, Hillegersberg,		Rob. Owenstr. 22.

ADRESVERANDERING. Den heer C. L. L. H. v. Woerden, woont hans te Roermond, Kapellerlaan 155, den heer M. Vos te Schiedam, Anthonie Muysstraat 3b, de heer D. W. P. van Spanje te 's-Gravenhage, Houtrustweg 28.

RUILRUBRIEK. Ter overname gevraagd: een Calumorschaal door J. van Hassel Jzn., Bagijnenstraat, Nijkerk.

De heer J. F. Carrière, Kanaalstr. 7, Delft, vraagt onder verwijzing naar zijn ruilaanbieding in het vorige nummer wie hem helpen kan aan de volgende nummers van „Succulenta": Jaarg. 1919 no. 2, Jaarg. 1921 no. 7 en Jaarg. 1923 no. 4 en 6.

CORRESPONDENTIE. Dr. A. Mijs, Schoolstraat 9 te Utrecht verzoekt mij mede te deelen dat hij van den heer Voorwinde te Utrecht een 25tal en van mij 20 jongs planten ontvangen heeft om daarmede mijn proeven, om door uitwendige invloeden monstervormen in het leven te roepen, te vervolgen, thans met verschillende soorten serums.

Z.Ed. zou gaarne meerder materiaal ontvangen, omdat er zeer veel proefplanten noodig zijn en verzoekt vriendelijk om toezending; kosten worden, indien gewenscht, vergoed.

Liefst ontvangt hij planten van een soort, zoo mogelijk met naam, doch alle *Cactussen* zijn welkom.

Mag ik dit verzoek, in het belang der zaak, warm aanbevelen, het betreft Slechts jonge planten, waardevolle species worden niet verlangd.

Voorburg, Aug. 1925.

J. J. VERBEEK WOLTHUYS.

NEUWE LEDEN. Daar het ledental gedurende den laatste tijd sterk toenam, zijn de Succulenta-nummers van het *eerste halfjaar* geheel geruimd.

De leden welke zich thans nog bij ons aansluiten ontvangen nu in plaats van de Succulenta-nummers van het eerste halfjaar het mooie boekwerk „Onze gedoomde Vrienden" praatjes bij 100 plaatjes van Cactussen, waarvan de koop prijs in den boekhandel f 1.50 bedraagt.